

Hvordan skaffer man en ganeplate?

Ganeplaten er godkjent som teknisk hjelpemiddel etter Folkestrygdloven § 10-7.

Vurdering av behov og utforming av ganeplaten gjøres i samarbeid mellom foreldre og logoped/spesialpedagog med spesiell kompetanse og tannlege.

- Søknaden sendes hjelpemiddelsentralen for behandling og godkjenning
- Tannlegen tar gipsavtrykk som sendes til tanntekniker som lager plata
- Mutterplaten består av akrylplast med huller hvor man fester skruer og stimuleringsselementer

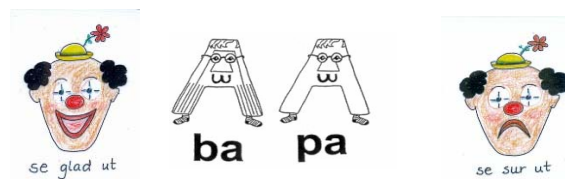

Informasjon om praktiske erfaringer finnes i rapporter på:

www.statped.no/sorlandet
www.statped.no/nordnorsk
www.statped.no/eikelund
www.habu.no
www.karlstadmodellen.se

For ytterligere opplysninger:

Björg Grini	bjorg.ovstebo.grini@statped.no
Else Jorun Karlsen	else.jorun.karlsen@statped.no
Kirstin Bergem	kirstin.bergem@statped.no
Wenche Rognlid	wenche.rognlid@statped.no
Heidi G. Vartdal	heidig.vartal@sshf.no
Inger Habberstad	inghab@start.no
Ragnhild Aulin	ragnhild.aulin@sshf.no
Sissel Tønneberg	stoenneb@online.no
Monica Ingemarsson	monica.ingemarsson@statped.no
Inger Holmen	inger.holmen@kristiansand.kommune.no

Figurer: Samtaler om tale
Johansson og Bengtsson, 2005

Ganeplaten - et hjelpemiddel ved taletrening

I løpet av de siste 30 år har mange barn fått god hjelp av ganeplater i sin taleutvikling

Forutsetningen for god effekt av ganeplate er knyttet til et pedagogisk opplegg ved taletreningen

Ganeplate - et hjelpemiddel

Ganeplater er et hjelpemiddel til trening av musklernes styrke og bevegelse i og omkring munnen. Ganeplaten stimulerer også følsomheten i munnhulen.

Ganeplaten er dessuten et velegnet kognitivt hjelpemiddel for å rette oppmerksomheten mot og øke bevisstheten om artikulasjon.

Det finnes ulike typer ganeplater. De utformes på forskjellig måter etter hvilke behov det er for trening. Når ganeplaten brukes som et kognitivt hjelpemiddel, er det viktig at platen er fleksibel.

Mutterplaten er en fleksibel ganeplate som brukes i taletrening.

Pedagogisk ramme

Taletrening ved hjelp av ganeplate skjer best i korte stunder innenfor rammen for de daglige rutinene. Regelmessig trening med kontinuitet over tid gir best resultat. Den som trener får hjelp til å fokusere, eksperimentere, sette ord på og skape modeller for ulike lyddannelser. Individets aktivitet er Alfa og Omega.

Meningsskapende øvelser og materiale er like viktig som ganeplaten, men det aller viktigste er den pedagogiske samtalen.

Samarbeid

Det kreves samarbeid omkring taletrening ved hjelp av ganeplater. Tannlegen tar avtrykk, tann-teknikeren lager platen, logoped og spesialpedagog har ansvar for mål og pedagogisk opplegg og voksne i barnets nærmiljø har ansvar for at treningen blir gjennomført. Det kreves kontinuerlig veiledning og opplæring av foreldre og fagpersoner rundt barnet.

Men det er barnets egen aktivitet og utforskning av lyddannelser som fører til læring og utvikling. Treningen skal skje med variasjon og appellere til individets interesse og fantasi. Derfor må taletrening med ganeplate settes inn i et helhetsperspektiv.

Målgruppe

Som et hjelpemiddel i taletrening kan ganeplaten brukes av personer som har eller forventes å få uttaleproblemer uansett alder og diagnose.

Ganeplaten i tidlig intervensjon

Ganeplaten er spesielt verdifull for å forebygge talevansker. Gjennom å begynne tidlig med å trene dannelsen av lyd med ganeplaten, venner barnet seg til bevegelser som er formålstjenlig for artikulasjon.

Totradisjoner i Norge

I Norge finner vi hovedsaklig to retninger når det gjelder bruk av ganeplate. Den ene har bakgrunn i nevromotorisk tenking, mens den andre har et kognitivt-språklig utgangspunkt. Innenfor den nevromotoriske tradisjonen har orofacial massasje en selvfølgelig plass, mens vi innenfor den kognitive retningen går ut fra læringsteorier.